

Raad van de
Europese Unie

Brussel, 26 november 2020
(OR. en)

**Interinstitutioneel dossier:
2018/0170(COD)**

**10008/20
ADD 1**

**GAF 35
FIN 520
CODEC 705**

ONTWERPMOTIVERING VAN DE RAAD

Betreft: Standpunt van de Raad in eerste lezing, met het oog op de vaststelling van een Verordening van het Europees Parlement en de Raad tot wijziging van Verordening (EU, Euratom) nr. 883/2013 wat betreft samenwerking met het Europees Openbaar Ministerie en de doeltreffendheid van de door het Europees Bureau voor fraudebestrijding uitgevoerde onderzoeken
- Ontwerpmotivering van de Raad

I. INLEIDING

1. De Commissie heeft op 23 mei 2018 bij het Europees Parlement en de Raad een voorstel ingediend tot wijziging van Verordening (EU, Euratom) nr. 883/2013 betreffende onderzoeken door het Europees Bureau voor fraudebestrijding (OLAF) wat betreft samenwerking met het Europees Openbaar Ministerie en de doeltreffendheid van OLAF-onderzoeken (de OLAF-verordening). Het voorstel is gebaseerd op artikel 325 VWEU (gewone wetgevingsprocedure).
2. De Europese Rekenkamer heeft hierover op 15 november 2018 Advies nr. 8/2018 uitgebracht¹.
3. De plenaire vergadering van het Europees Parlement heeft op 16 april 2019 een wetgevingsresolutie met zijn standpunt in eerste lezing aangenomen². Deze resolutie, die 140 amendementen bevat, is gebaseerd op het verslag van de Commissie begrotingscontrole en de adviezen van de Commissie juridische zaken en de Commissie burgerlijke vrijheden, justitie en binnenlandse zaken.
4. De Groep fraudebestrijding heeft het dossier in tal van vergaderingen tussen juni 2018 en mei 2019 besproken. Op 12 juni 2019 heeft het Comité van permanente vertegenwoordigers zijn goedkeuring gehecht aan een mandaat om onderhandelingen te voeren met het Europees Parlement³.
5. Sinds november 2019 vonden verscheidene technische vergaderingen met het Europees Parlement plaats, zowel fysiek als virtueel, waarin een groot aantal kwesties werden opgelost. Tijdens een politieke dialoog op 26 juni werd overeenstemming bereikt over compromisteksten en principiële aspecten, gevolgd door verduidelijkingen die tijdens enkele meer technische vergaderingen in juli zijn aangebracht.
6. Het Comité van permanente vertegenwoordigers heeft op 30 september 2020 zijn goedkeuring gehecht aan de definitieve compromistekst⁴.

¹ PB C 42 van 1.2.2019, blz. 1.

² Document 8570/19.

³ Document 10095/19.

⁴ Document 11108/20 + ADD 1 + COR 1.

II. DOELSTELLING

7. Dit voorstel heeft in de eerste plaats tot doel de OLAF-verordening aan te passen om te zorgen voor een vlotte samenwerking tussen OLAF en het Europees Openbaar Ministerie (EOM), dat naar verwachting begin 2021 operationeel zal worden. Bovendien beoogt het voorstel de belangrijkste tekortkomingen in de doeltreffendheid van OLAF-onderzoeken aan te pakken - zoals het gebrek aan toegang tot bankrekeningtransacties en de ontvankelijkheid van verslagen en aanbevelingen van OLAF in nationale procedures - en bepaalde procedurele bepalingen te verduidelijken.

III. ANALYSE VAN HET STANDPUNT VAN DE RAAD IN EERSTE LEZING

A. Procedurele context

8. Het Europees Parlement en de Raad hebben onderhandeld met het oog op een akkoord in de fase van het standpunt van de Raad in eerste lezing ("akkoord in vervroegde tweede lezing"). De tekst van het standpunt van de Raad in eerste lezing is een weerspiegeling van het compromispakket dat de twee medewetgevers, met de steun van de Commissie, zijn overeengekomen.

B. Samenvatting van de belangrijkste verbeteringen

9. De voornaamste verbeteringen kunnen als volgt worden samengevat:
 - Apparatuur in particulier bezit (artikel 3, lid 5, en artikel 4, lid 2, onder a): wat externe onderzoeken betreft, krijgt OLAF, mits de passende juridische waarborgen in acht worden genomen, toegang tot apparatuur in particulier bezit die voor professionele doeleinden wordt gebruikt, en wel in dezelfde mate als de nationale onderzoeksinstanties. Wat interne onderzoeken betreft, wordt verwezen naar de besluiten van de respectieve instellingen, organen of instanties;

- Toegang tot bankrekeningtransacties (artikel 7, lid 3, lid 3 bis en lid 3 ter): er is een compromisformulering gevonden die de toegangsrechten van OLAF beperkt tot die van nationale onderzoekers die toegang hebben tot bankrekeningen;
- Toezichthouder op de procedurewaarborgen (artikelen 9 bis en 9 ter): er is overeenstemming bereikt over een onafhankelijke functie die vanuit organisatorisch oogpunt aan het Comité van toezicht wordt toegewezen. Het toepassingsgebied van de functie van de toezichthouder omvat ook de regels die van toepassing zijn op OLAF-onderzoeken, met name procedurele vereisten en grondrechten. De toezichthouder kan aanbevelingen doen aan de directeur-generaal van OLAF;
- Toegang tot verslagen van OLAF (artikel 10, lid 3 ter): de betrokkene mag om toegang tot het eindverslag van OLAF verzoeken op voorwaarde dat de bevoegde nationale autoriteiten die de daaruit voortvloeiende nationale procedures voeren, daartoe binnen een termijn van 12 maanden uitdrukkelijk toestemming geven;
- Toelaatbaarheid van bewijsmateriaal (artikel 11): de toelaatbaarheid van OLAF-verslagen als bewijsmateriaal in administratieve procedures en de communicatie met OLAF over problemen in verband met de toelaatbaarheid ervan werden verbeterd;
- Strengere procedurele normen voor OLAF-onderzoeken ter ondersteuning van het EOM (artikel 12 sexies, lid 3): om de toelaatbaarheid te beschermen van bewijsmateriaal dat in het kader van het daaruit voortvloeiend strafrechtelijk onderzoek wordt vergaard, heeft het Europees Parlement - op advies van het Comité van toezicht van OLAF - OLAF verzocht procedurenormen toe te passen die gelijkwaardig zijn aan die welke in strafrechtelijke onderzoeken worden gebruikt. Het bereikte compromis verplicht het EOM tot nauwe samenwerking met OLAF om ervoor te zorgen dat de procedurenormen worden nageleefd, zonder dat het mandaat van OLAF wordt uitgebreid;

- Samenwerking tussen OLAF en het EOM (artikelen 12 tot en met 12 octies): er is een compromis gevonden waarbij OLAF de toestemming van het EOM nodig heeft om aanvullend onderzoek te verrichten. Het EOM moet zich uitspreken maar is niet verplicht zijn bezwaren ten aanzien van OLAF te rechtvaardigen;
- Comité van toezicht (artikel 15): de toegang van het Comité van toezicht tot de dossiers van OLAF is geregeld, waardoor er een einde komt aan een langdurig geschil tussen de twee organen;
- Follow-uprapportage door de autoriteiten van de lidstaten aan OLAF (artikelen 11 en 16): er is een verbetering gepland om OLAF in staat te stellen zijn zaken beter te volgen en tekortkomingen vast te stellen.

IV. CONCLUSIE

10. Het standpunt van de Raad in eerste lezing weerspiegelt het billijke en evenwichtige compromis dat de Raad en het Europees Parlement tijdens hun onderhandelingen met de hulp van de Commissie hebben bereikt. Talrijke geschilpunten werden opgelost, rekening houdend met zeer gevoelige kwesties betreffende de verschillen tussen de nationale strafrechtelijke procedures en de onderzoeksstructuren van de lidstaten van de Unie. Beide doelstellingen van de wijziging van de OLAF-verordening zijn bereikt: zorgen voor een goede samenwerking tussen OLAF en het EOM en verbeteren van een aantal procedurele aspecten om ervoor te zorgen dat OLAF zijn onderzoeken doeltreffender kan voeren.